

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

9 augustus 2007

BUITENGEWONE ZITTING 2007

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
wat de procedure van rechtsbijstand voor het
Hof van Cassatie betreft**

(ingediend door mevrouw Clotide Nyssens)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

9 août 2007

SESSION EXTRAORDINAIRE 2007

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire en matière de
procédure d'assistance judiciaire devant la
Cour de cassation**

(déposée par Mme Clotide Nyssens)

SAMENVATTING

Gevolg gevend aan de suggestie van het Hof van Cassatie in zijn jaarverslag 2002-2003 stelt de indienster van dit wetsvoorstel voor de thans geldende procedure voor de verlening van de rechtsbijstand voor het Hof van Cassatie te wijzigen. Het is de bedoeling het bureau van het Hof van Cassatie toe te staan de kennelijk ongegronde of niet ernstige aanvragen te verwerpen zonder vooraf het advies van een advocaat bij het Hof van Cassatie te moeten inwinnen.

RÉSUMÉ

Suivant la suggestion formulée par la Cour de cassation dans son rapport annuel 2003, l'auteur de la proposition entend modifier la procédure en vigueur pour l'octroi du bénéfice de l'assistance judiciaire devant la Cour de cassation. Il s'agit de permettre au bureau de la Cour d'écarter les demandes manifestement irrecevables ou non sérieuses sans devoir consulter, au préalable, un avocat à la Cour de cassation.

<i>cdH</i>	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V-N-VA</i>	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
<i>FN</i>	:	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	:	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
<i>Open Vld</i>	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
<i>PS</i>	:	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	:	<i>Socialistische partij anders - sociaal, progressief, internationaal, regionalistisch, integraal-democratisch, toekomstgericht.</i>
<i>VB</i>	:	<i>Vlaams Belang</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 52 0000/000 : *Parlementair document van de 52^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*
QRVA : *Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
CRIV : *Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)*
CRABV : *Beknopt Verslag (blauwe kaft)*
CRIV : *Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*
(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)

PLEN : *Plenum*
COM : *Commissievergadering*
MOT : *moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)*

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 52 0000/000 : *Document parlementaire de la 52ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
QRVA : *Questions et Réponses écrites*
CRIV : *Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)*
CRABV : *Compte Rendu Analytique (couverture bleue)*
CRIV : *Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*
(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)

PLEN : *Séance plénière*
COM : *Réunion de commission*
MOT : *Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt, met een aantal aanpassingen, de tekst over van het in de Senaat ingediende wetsvoorstel 3 - 655/1.

De artikelen 682 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek regelen de procedure die inzake rechtsbijstand moet worden gevolgd voor het Hof van Cassatie. Als gevolg van een veroordeling door het Europees Hof voor de rechten van de mens op 30 juli 1988 in de zaak-Aerts heeft het Hof van Cassatie op pretoriaanse wijze zijn procedure aangepast om zich aan die rechtspraak te conformeren. Sindsdien beantwoordt de wijze waarop de procedure van rechtsbijstand in de praktijk voor het Hof van Cassatie verloopt niet langer aan de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek.

Het Hof van Cassatie stelt in zijn jaarverslag 2002-2003 (op blz. 246 van de elektronische versie) de wetgever voor de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek in verband met de rechtsbijstand te wijzigen teneinde ze in overeenstemming te brengen met het praktische verloop van de procedure van rechtsbijstand, die overigens op 9 juli 2002 werd goedgekeurd door het Europees Hof voor de rechten van de mens naar aanleiding van de zaak-Debeffe.

Om de rechtszekerheid te garanderen lijkt het ons belangrijk in het Gerechtelijk Wetboek nader aan te geven volgens welke procedure het Hof van Cassatie rechtsbijstand kan verlenen.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition reprend, en l'adaptant, le texte de la proposition déposée au Sénat 3 - 655/1.

Les articles 682 et suivants du Code judiciaire organisent la procédure qui doit être suivie en matière d'assistance judiciaire devant la Cour de cassation. Toutefois, suite à une condamnation par la Cour européenne des droits de l'homme en cause de Aerts le 30 juillet 1988, la Cour de cassation a adapté sa procédure de manière prétorienne pour répondre à cette jurisprudence. Depuis lors, la manière dont la procédure d'assistance judiciaire se déroule en pratique devant la Cour de cassation ne se reflète pas dans les dispositions du Code judiciaire.

La Cour de cassation, dans son rapport annuel 2003 (page 592) suggère au législateur de modifier les dispositions du Code judiciaire concernant l'assistance judiciaire en vue de les faire coïncider avec le déroulement pratique de la procédure d'assistance judiciaire, cette dernière ayant été par ailleurs approuvée par la Cour européenne des droits de l'homme en cause de Debeffe le 9 juillet 2002.

Pour garantir la sécurité juridique, il nous paraît important de préciser dans le Code judiciaire la procédure suivant laquelle la Cour de cassation peut accorder l'aide judiciaire.

Clotilde NYSENS (cdH)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 682, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Behalve wanneer het de memorie van antwoord op de voorziening betreft, spreekt het Bureau van het Hof van Cassatie, in de in artikel 478 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde aangelegenheden zich over de aanvraag tot rechtsbijstand pas uit na het advies van een door de stafhouder van de Orde aangewezen advocaat bij het Hof van Cassatie te hebben ingewonnen.

Het kan echter de aanvraag verwerpen zonder dat voorafgaand advies als het vaststelt dat ofwel het verzoek om rechtsbijstand ofwel het voorgenomen cassatieberoep kennelijk niet ontvankelijk is of kennelijk gegrond is op een niet ernstig middel of dat de einddatum van de termijn voor het instellen van het cassatieberoep te dichtbij ligt om een advocaat bij het Hof van Cassatie nog de kans te geven het tijdig in te stellen.

De beslissingen van het Bureau waarbij het verzoek wordt verworpen of de rechtsbijstand niet wordt toegerekend worden met redenen omkleed.».

Art. 3

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 682*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 682*bis*. — In spoedeisende gevallen doet de eerste voorzitter uitspraak over het verzoekschrift na het advies van de procureur-generaal te hebben ingewonnen, zonder dat een voorafgaand advies van de advocaat bij het Hof van Cassatie vereist is en zonder dat de partijen moeten worden opgeroepen of gehoord.

De urgentie wordt speciaal gemotiveerd.».

27 juli 2007

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 682, alinéa 2, du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante:

«Sauf s'il s'agit du mémoire en réponse au pourvoi, le Bureau de la Cour de cassation ne se prononce, dans les matières visées à l'article 478 du Code judiciaire sur la demande d'assistance judiciaire, qu'après avoir recueilli l'avis d'un avocat à la Cour de cassation désigné par le bâtonnier de l'Ordre.

Il peut néanmoins rejeter la demande sans cet avis préalable s'il constate que, soit la requête d'assistance judiciaire, soit le pourvoi envisagé est manifestement irrecevable ou manifestement fondé sur un moyen non sérieux ou que le délai d'introduction du pourvoi est trop proche de son expiration pour permettre à un avocat à la Cour de cassation de l'introduire en temps utile.

Les décisions du Bureau qui rejettent la requête ou n'accordent pas l'assistance judiciaire sont motivées.».

Art. 3

Il est inséré dans le même Code un article 682*bis* libellé comme suit:

«Art. 682*bis*. — En cas d'urgence, le premier président se prononce sur la requête, après avoir recueilli l'avis du procureur général, sans qu'un avis préalable de l'avocat à la Cour de cassation ne soit requis et sans que les parties doivent être appelées ou entendues.

L'urgence est spécialement motivée.».

27 juillet 2007

Clotilde NYSENS (cdH)

BIJLAGE

ANNEXE

BASISTEKST**Gerechtelijk Wetboek****Eerste boek. Rechtsbijstand****Art. 682**

Voor het bureau van het Hof van Cassatie wordt de rechtspleging gevolgd die bepaald is in de artikelen 675 tot 677 en 681.

Voor de rechtspleging in burgerlijke zaken voor het Hof van Cassatie wordt evenwel de rechtsbijstand eerst verleend, nadat het bureau het advies heeft bekomen van een advocaat bij dit hof, aangewezen door de stafhouder van zijn orde.

Art. 683

De beslissingen zijn uitvoerbaar van rechtswege en op de minuut, niettegenstaande voorziening.

Belanghebbenden kunnen kosteloos de uitgifte ervan verkrijgen.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**Gerechtelijk Wetboek****Eerste boek. Rechtsbijstand****Art. 682**

Voor het bureau van het Hof van Cassatie wordt de rechtspleging gevolgd die bepaald is in de artikelen 675 tot 677 en 681.

Behalve wanneer het de memorie van antwoord op de voorziening betreft, spreekt het Bureau van het Hof van Cassatie, in de in artikel 478 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde aangelegenheden zich over de aanvraag tot rechtsbijstand pas uit na het advies van een door de stafhouder van de Orde aangewezen advocaat bij het Hof van Cassatie te hebben ingewonnen.

Het kan echter de aanvraag verwerpen zonder dat voorafgaand advies als het vaststelt dat ofwel het verzoek om rechtsbijstand ofwel het voorgenomen cassatieberoep kennelijk niet ontvankelijk is of kennelijk gegrond is op een niet ernstig middel of dat de einddatum van de termijn voor het instellen van het cassatieberoep te dichtbij ligt om een advocaat bij het Hof van Cassatie nog de kans te geven het tijdig in te stellen.

De beslissingen van het Bureau waarbij het verzoek wordt verworpen of de rechtsbijstand niet wordt toegekend worden met redenen omkleed.¹

Art. 682bis

In spoedeisende gevallen doet de eerste voorzitter uitspraak over het verzoekschrift na het advies van de procureur-generaal te hebben ingewonnen, zonder dat een voorafgaand advies van de advocaat bij het Hof van Cassatie vereist is en zonder dat de partijen moeten worden opgeroepen of gehoord.²

Art. 683

De beslissingen zijn uitvoerbaar van rechtswege en op de minuut, niettegenstaande voorziening.

Belanghebbenden kunnen kosteloos de uitgifte ervan verkrijgen.

¹ Art. 2

² Art. 3

TEXTE DE BASE

Code judiciaire

Livre premier. L'assistance judiciaire

Art. 682

Devant le bureau de la Cour de cassation la procédure est suivie conformément aux articles 675 à 677 et 681.

Toutefois le bénéfice de l'assistance n'est accordé pour la procédure devant la Cour de cassation en matière civile qu'après avis demandé par le bureau à un avocat à la Cour de cassation désigné par le bâtonnier de son Ordre.

Art. 683

Les décisions sont exécutoires de plein droit et sur minute nonobstant tout recours.

Les intéressés peuvent en obtenir gratuitement l'expédition.

TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION

Code judiciaire

Livre premier. L'assistance judiciaire

Art. 682

Devant le bureau de la Cour de cassation la procédure est suivie conformément aux articles 675 à 677 et 681.

Sauf s'il s'agit du mémoire en réponse au pourvoi, le Bureau de la Cour de cassation ne se prononce, dans les matières visées à l'article 478 du Code judiciaire sur la demande d'assistance judiciaire, qu'après avoir recueilli l'avis d'un avocat à la Cour de cassation désigné par le bâtonnier de l'Ordre.

Il peut néanmoins rejeter la demande sans cet avis préalable s'il constate que, soit la requête d'assistance judiciaire, soit le pourvoi envisagé est manifestement irrecevable ou manifestement fondé sur un moyen non sérieux ou que le délai d'introduction du pourvoi est trop proche de son expiration pour permettre à un avocat à la Cour de cassation de l'introduire en temps utile.

Les décisions du Bureau qui rejettent la requête ou n'accordent pas l'assistance judiciaire sont motivées.¹

Art. 682bis

En cas d'urgence, le premier président se prononce sur la requête, après avoir recueilli l'avis du procureur général, sans qu'un avis préalable de l'avocat à la Cour de cassation ne soit requis et sans que les parties doivent être appelées ou entendues.

L'urgence est spécialement motivée.²

Art. 683

Les décisions sont exécutoires de plein droit et sur minute nonobstant tout recours.

Les intéressés peuvent en obtenir gratuitement l'expédition.

¹ Art. 2

² Art. 3